

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
HEIDEDIJK (ONG.)
TE SINDEREN
GEMEENTE OUDE-IJSSELSTREEK

Project: OUD.TEE.ECO
Rapportnummer: 09075706
Status: Eindrapportage
Datum: 10 december 2009
Opdrachtgever: Dhr. F. Radstaak
Wesselstraat 4
7051 GG Varsseveld
Tel. 0315 - 242129

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Mw. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
5.5	Libellen en vlinders	5
5.6	Vaatplanten.....	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
6.1	Flora- en faunawet.....	7
6.2	Algemene zorgplicht	7
6.3	Gebiedsbescherming.....	7
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de heer F. Radstaak opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Heidedijk (ong.) te Sinderen in de gemeente Oude-IJsselstreek.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek. Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Oude-IJsselstreek (contactpersoon de heer P. Kleingeld) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,68$ ha) ligt aan de Heidedijk (ong.), circa 3 km ten noordwesten van de kern van Sinderen in de gemeente Oude-IJsselstreek.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 41C (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 226.100$, $Y = 437.045$. De onderzoekslocatie is gelegen in de kilometerhokken 226/437 en 225/436.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een drietal houten pluimveeschuren. Het overige terreindeel is in gebruik als weiland. De drie pluimveeschuren maakten in het verleden deel uit van het erf aan de Toldijk 12. Op het erf staat nog een vierde pluimveeschuur, deze behoort niet tot de onderzoekslocatie. De pluimveeschuren staan op het westelijke deel van het terrein en zijn niet meer als zodanig in gebruik. De daken zijn voorzien van golfplaten. Aan de binnenzijde zijn de schuren geïsoleerd. Het weiland op de onderzoekslocatie is omheind met prikkeldraad.

Zuidelijk langs de onderzoekslocatie bevindt zich een strook met jong bos met eik, meidoorn en hazelaar. In het bos is een poel aanwezig met daaromheen wilgen, ruigte en braamstruweel. Aan de westzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een sloot. In de noordwesthoek van de onderzoekslocatie bevindt zich een boerenbedrijf. De onderzoekslocatie is gelegen in kleinschalig cultuurlandschap met weilanden, bosjes en boerderijen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

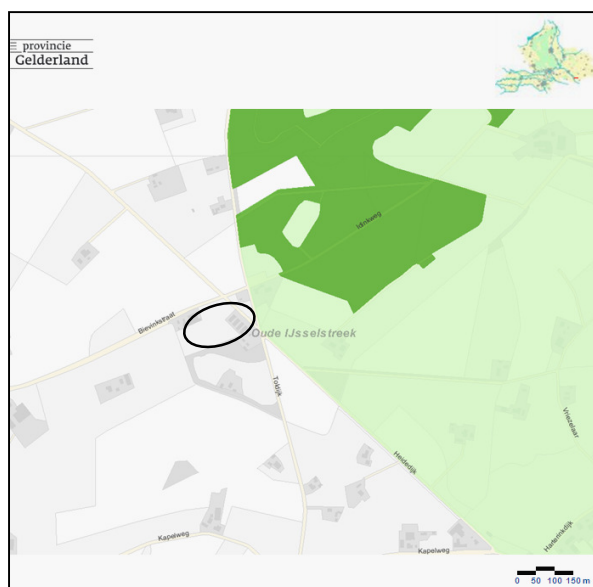
3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het dichtbijzijnde Natura 2000-gebied is het Korenburgervan, circa 16 kilometer ten westen van oosten van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in een kerngebied, verbingszone of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. Aan de overzijde van de kruising Heidedijk en Toldijk ten oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich een ecologische verbingszone. Het bosgebied Idinkbosch, circa 165 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie is aangewezen als EHS-natuur. Het bosje grenzend aan de onderzoekslocatie behoort niet tot de EHS.

EHS Vastgesteld door PS juli 2009

- Natuur
- Ecologische verbingszone
- Onderzoekslocatie

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens de drie pluimveeschuren te slopen en een woning en een bijgebouw (hobby en stallingruimte) te bouwen en het terrein in te passen in het landschap. Hierbij zal in de noordoosthoek een poel worden aangelegd. Verder komt er een hoogstamboomgaard en een moestuin. Tussen de beide erven komt een meidoornhaag.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 27 november 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat de kilometerhokken goed zijn onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in het noordelijke kilometerhok 7 soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat het daarbij om hoofdzaak gaat om het Idinkbosch. Op de agrarische percelen zijn 2 soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 waargenomen.

De pluimveeschuren op de onderzoekslocatie zijn niet toegankelijk voor broedvogels, deze zijn volledig afgesloten. Er zijn geen aanwijzingen gevonden, in de vorm van braakballen of uitwerpselen dat de schuren in gebruik zijn als uitkijkpost voor steenuil. De omgeving is door de kleinschaligheid voor deze soort geschikt. Door de aanleg van een poel en hoogstamboomgaard wordt het habitat voor steenuil optimaler. Op Waarneming.nl staan binnen een straat van 3 kilometer rond de onderzoekslocatie geen waarnemingen van steenuil door vrijwilligers vermeld.

Het wordt niet verwacht dat het weiland wordt gebruikt door weidevogels om in te broeden. Hiervoor is het te kleinschalig. Weidevogels houden met het oog op predatie niet van bos in de directe omgeving van het nest.

Het bosje aan de zuidzijde is wel geschikt voor algemene broedvogelsoorten. Het bosje wordt niet aangetast bij de herbestemming van de onderzoekslocatie.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (*Limpens et al 2009*) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis en watervleermuis

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De pluimveeschuren op de onderzoekslocatie zijn niet geschikt voor vleermuizen om in te verblijven. De houten schuren zijn volledig afgesloten. Er zijn eveneens geen ruimtes achter betimmeringen waargenomen, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de onderzoekslocatie bevindt zich de bebouwing van het erf aan de Toldijk 12. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie naar verwachting geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie. In het bosje, grenzend aan de onderzoekslocatie bevinden zich geen bomen met holtes waarin vleermuizen kunnen verblijven. De bomen zijn te jong om holtes te bevatten, bovendien blijft het bosje gehandhaafd.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, mogelijk gebruikt worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen, naar verwachting, echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. Tijdens en na de werkzaamheden zal er voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijven. In de directe omgeving is ruim voldoende geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord omdat de landschapselementen in de omgeving gehandhaafd blijven. De nieuwe bebouwing wordt in het weiland gerealiseerd waardoor vleermuizen van het bosje aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie gebruik kunnen (blijven) maken om langsheen te vliegen.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Tijdens het veldbezoek is een wissel van een haas waargenomen, een paadje waar de soort vaak gebruik van maakt om zich over het weiland te verplaatsen. De wissel loopt van zuidwest - noordoost over het weiland over de onderzoekslocatie. Langs de Heidedijk, noordelijk op het weilandperceel is een aantal hazelgers waargenomen. De legers bevinden zich in een ruige rand langs het perceel. De legers kunnen worden gezien als verblijfplaats, omdat hazen geen holen graven. In het bosje ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich een konijnenbouw met verschillende holen. Op het weiland op de onderzoekslocatie zijn uitwerpselen van konijn aangetroffen die indiceren dat konijn van het weiland op de onderzoekslocatie gebruik maakt om te foerageren. Het bosje en het konijnenhol blijft gehandhaafd bij de herbestemming van de onderzoekslocatie. Voor de genoemde en de meeste algemene voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Zoogdiersoorten als wezel, bunzing en ree zijn in de bosjes in de omgeving te verwachten. Hierbij zal het met name om het Idinkbos gaan.

Voor steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. In het oosten van Nederland komt steenmarter steeds vaker voor. Doordat de pluimveeschuren op de onderzoekslocatie volledig zijn afgesloten, is het uitgesloten dat zich een vaste- rust of verblijfplaats van steenmarter op de onderzoekslocatie bevindt.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, groene kikker (onbepaald), bruine kikker en hazelworm.

Op de onderzoekslocatie is geen oppervlaktewater aanwezig waarvan amfibieën of vissen gebruik van kunnen maken. In het bosje ten zuiden van de onderzoekslocatie is wel een poel aanwezig waarvan amfibieën gebruik kunnen maken. Door de aanleg van een poel op de onderzoekslocatie kunnen amfibieën daarvan ook gebruik van gaan maken.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. De waarneming van hazelworm heeft naar verwachting betrekking op het Idinkbos ten noordoosten van de onderzoekslocatie. De soort maakt gebruik van bosranden.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen. Mogelijk dat enkele algemene soorten van de toekomstige poel op de onderzoekslocatie gebruik gaan maken.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is niet te verachten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Volgens de Atlas van de flora van Oost Gelderland (*Te Linde, 2003*) zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie de volgende beschermde soorten waargenomen; grasklokje en brede wespenorchis. Beide soorten komen in de Achterhoek relatief algemeen voor. Brede wespenorchis is voornamelijk in bossen te vinden en het grasklokje in droge graslanden en bermen. Voor beide soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Opgemerkt wordt dat het veldbezoek buiten het groeiseizoen heeft plaats gevonden waardoor geen harde uitspraken kunnen worden gedaan over het voorkomen van beschermde vaatplanten. Het weiland bestaat grotendeels uit Engels raaigras. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. In de voedselrijke omstandigheden, zoals die zijn te vinden op de onderzoekslocatie, zijn beschermde vaatplanten, waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Hierin worden vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt op deze soorten.

In het kader van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn er door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.2 Algemene zorgplicht

Zoogdieren

Voor de meeste te verwachten grondgebonden zoogdieren geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht kunnen ruige randen langs het perceel het beste gehandhaafd blijven. Op deze plaatsen kunnen hazen verblijven. De aanwezige konijnenbouw ten zuiden van de onderzoekslocatie wordt niet aangetast. Ook voor andere soorten als konijn is het laten staan van ruigere randen aantrekkelijk.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied is het Korenburgerven, circa 16 kilometer ten westen van oosten van de onderzoekslocatie, zijn door de onderlinge afstand uitgesloten.

De onderzoekslocatie grenst niet aan de EHS. De EHS zal door de onderlinge afstand en de aard van de ingreep niet worden aangetast door de ingreep op de onderzoekslocatie. De plannen zullen landschappelijk worden ingepast waardoor geen verslechtering plaatsvindt. Door het nieuwe gebruik van de onderzoekslocatie zal geen ammoniak meer worden uitgestoten.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de heer F. Radstaak een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Heidedijk (ong.) te Sinderen in de gemeente Oude-IJsselstreek.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens de drie pluimveeschuren te slopen en een woning en een bijgebouw (hobby en stallingruimte) te bouwen en het terrein in te passen in het landschap. Hierbij zal in de noordoosthoek een poel worden aangelegd. Verder komt er een hoogstamboomgaard en een moestuin. Tussen de beide erven komt een meidoornhaag.

Waarnemingen en te verwachten soorten

De pluimveeschuren op de onderzoekslocatie zijn niet toegankelijk voor broedvogels, deze zijn volledig afgesloten. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de onderzoekslocatie wordt gebruikt door vogelsoorten waarvan het nest of het leefgebied jaarrond beschermd is. Het wordt niet verwacht dat het weiland wordt gebruikt door weidevogels om in te broeden. De afgesloten pluimveeschuren op de onderzoekslocatie zijn niet geschikt voor vleermuizen om in te verblijven. Haas maakt gebruik van het weiland op de onderzoekslocatie. Er is een wissel en er zijn legers waargenomen in een ruige rand langs het perceel. In het bosje ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich een konijnenbouw. Konijn maakt van het weiland op de onderzoekslocatie gebruik om te foerageren. Doordat de pluimveeschuren op de onderzoekslocatie volledig zijn afgesloten, is het uitgesloten dat zich een vaste rust of verblijfplaats van steenmarter op de onderzoekslocatie bevindt. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Zorgplicht

Het is noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige fauna en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht kunnen ruige randen langs het perceel het beste gehandhaafd blijven. Op deze plaatsen kunnen hazen verblijven. De aanwezige konijnenbouw ten zuiden van de onderzoekslocatie wordt niet aangetast. Ook voor andere soorten als konijn is het laten staan van ruigere randen ook aantrekkelijk.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt niet noodzakelijk geacht.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

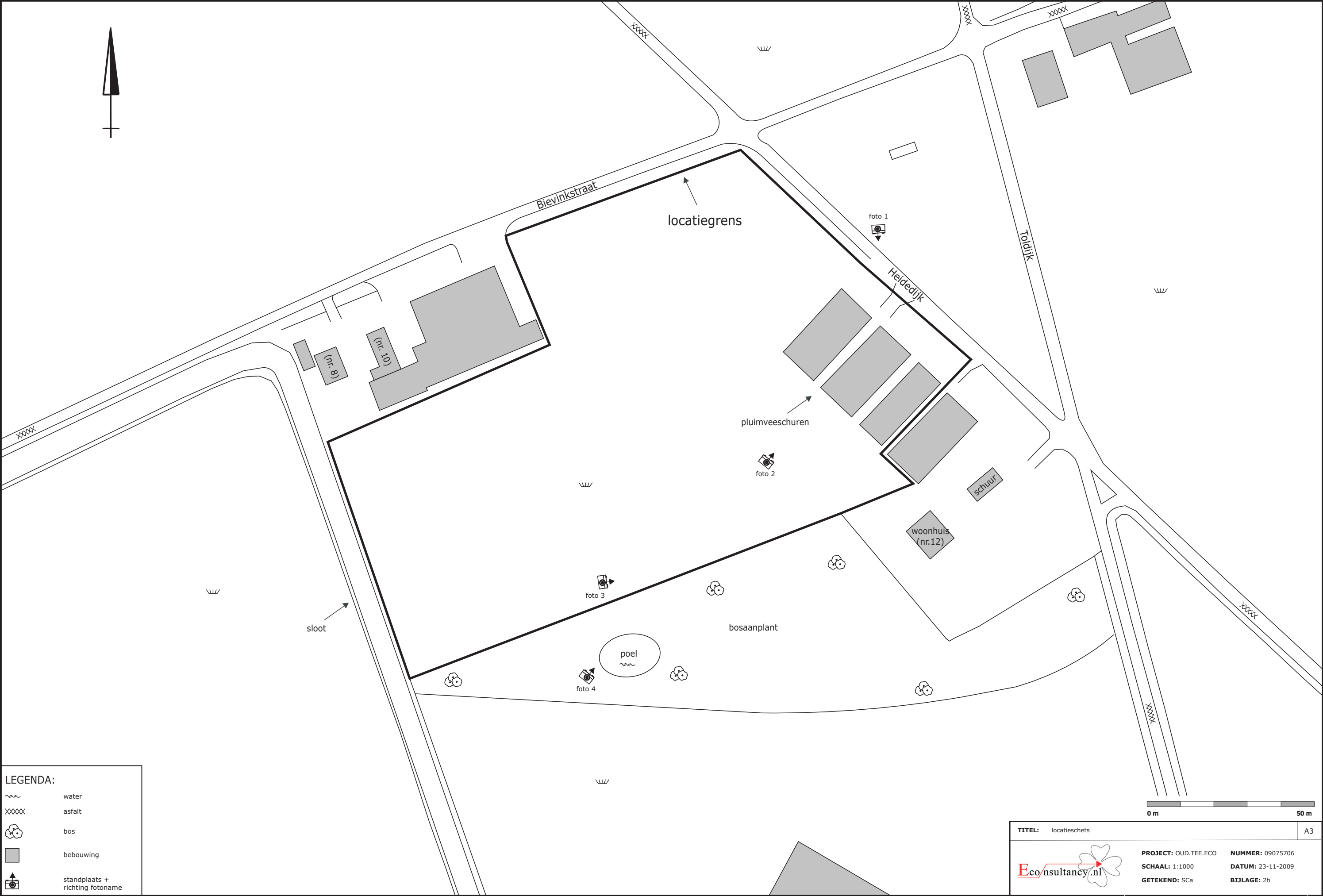
Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk. Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffingsaan- vraag nood- zakelijk (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	nee	nee	nee	-
	jaarrond be- scherm	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk	nee	nee	in het kader van de zorgplicht bij voorkeur ruige hoekjes van het perceel ongemoeid laten
Amfibieën		nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Voorzijde houten pluimveeschuren

Foto 2. Achterzijde houten pluimveeschuren

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 2. Weiland met houtsingel

Foto 4. Poel in houtsingel, naast onderzoekslocatie

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.
- Limpens, H.J.G.A, Regelink, R, Koelman, R. Zoogdierenvereniging VZZ, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2009.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- Te Linde, B. en van den Berg L.J., 2003, Atlas van de flora van Oost Gelderland, Stichting de Maandag, Ruurlo.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij
- Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L., Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
- www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- www.atlasgroengelderland.nl
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de enige wet die de bescherming van wilde dier- en plantensoorten in Nederland regelt. In deze wet zijn de soortbeschermingsparagrafen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn opgenomen. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om de in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen (zie tabel I). De Flora- en faunawet hanteert een drietal beschermingscategorieën (zie tabel II). De volledige lijsten met beschermde soorten zijn (vanwege de omvang) terug te vinden op de website van het Ministerie van LNV. Indien een activiteit niet verstorend werkt of geen nadelige gevolgen heeft, waardoor aangetoond kan worden dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor de in het gebied voorkomende beschermde soorten, hoeft er in de meest voorkomende gevallen geen ontheffing aangevraagd te worden. Ook al vindt er geen overtreding plaats dan dient er ten alle tijden rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht (Tabel III).

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voor verstoring bij alle overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. De ontheffingaanvraag wordt dan getoetst aan het criterium 'Doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde 'lichte toets').
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet omvat de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Door de verankering van de Europese wetgeving in de Natuurbeschermingswet ten aanzien van gebieden zullen de termen habitat- en vogelrichtlijngebied komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland wordt een vergunningsstelsel toegepast waardoor een zorgvuldige afweging rondom projecten die gevolgen kunnen hebben in en op Natura-2000 gebieden gewaarborgd is. De vergunningen worden beoordeeld en afgegeven door de provincies of door het ministerie van LNV via Dienst Regelingen. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. In deze plannen staat wat wel en wat niet mag in en om een Natura-2000 gebied. Tot die tijd zal er per project beoordeeld moeten worden of er een mogelijk significant effect te verwachten valt op een beschermd gebied. In de Natuurbeschermingswet zijn tevens de Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands (Verdrag van Ramsar, Wetlands conventie) opgenomen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones.

Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo'n zone kan bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtsingels, bosjes, heidevelden en struweel. Maar het kan ook een serie poelen zijn, kruidenrijk grasland, natte weilanden of graanakkers. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het Ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen Rode Lijsten samengesteld, die regelmatig bijgewerkt worden. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. In door het Ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen staan welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor compensatieverplichtingen.